

Συνέντευξη

Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία: Η ευεξία του συνόλου

Rolando Benenzon

Μία συνέντευξη από τη Δώρα Παυλίδου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Καθ. Δρ. Rolando O. Benenzon αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους αντιπροσώπους του χώρου της μουσικοθεραπείας. Η αφορμή για την πραγματοποίηση αυτής της συνέντευξης ήταν το ταξίδι του στην Κύπρο για την εκπαιδευτική κατάρτιση Μπενεντζονιανών θεραπευτών στο Κέντρο Μπένεντζον Κύπρου.

Στην παρακάτω συνέντευξη ο Benenzon περιγράφει το προσωπικό του ταξίδι από την ψυχιατρική στη δημιουργία του δικού του μοντέλου, της Μπενεντζονιανής ψυχοθεραπείας, με κύριο χαρακτηριστικό το μη λεκτικό στοιχείο. Αναφέρει τις δυσκολίες, τα εμπόδια και τις αντιδράσεις που είχαν προκληθεί από τη δημιουργία αυτή, αλλά και τα εφόδια που μπόρεσε να δώσει στους ασθενείς και στους θεραπευτές που ακολούθησαν το μοντέλο του. Εξηγεί τη σημασία της ελευθερίας στη ζωή του κάθε ατόμου, όπως και την ολοκλήρωση του συνόλου του μέσα από το δικό του θεραπευτικό πλαίσιο για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία, μη λεκτική, Κέντρο Μπένεντζον Κύπρου, Διεθνής Ακαδημία Μπένεντζον, ηχητική ταυτότητα, ελευθερία

Ο **Καθ. Δρ. Rolando O. Benenzon** είναι ψυχίατρος, μουσικός και συνθέτης. Από το 1966 είναι σύμβουλος ιατρός της ψυχιατρικής υπηρεσίας του νοσοκομείου José María Penna στην Αργεντινή. Είναι επόπτης θεραπευτικών κοινοτήτων και επίσημος επόπτης μουσικο-θεραπείας σε διάφορες χώρες. Ίδρυσε τη Σχολή Μουσικοθεραπείας του Universidad del Salvador του Buenos Aires. Είναι συνιδρυτής των συλλόγων μουσικοθεραπείας της Βραζιλίας, Ουρουγουάης, Περού, Μεξικού, Ισημερινού, Ισπανίας και Βενεζουέλας. Υπήρξε ο πρώτος πρόεδρος του World Federation of Music Therapy και είναι σήμερα τιμητικό μέλος. Είναι καθηγητής μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου John F. Kennedy. Ίδρυσε το Ίδρυμα Μουσικοθεραπείας Δρ. Ρ. Ο. Μπένεντζον για την κοινοτική υγεία στο Buenos Aires. Κέντρα Ψυχοθεραπείας Μπένεντζον υπάρχουν ανά τον κόσμο, με στόχο να προωθήσουν την ποιότητα θεραπευτικών αγωγών Μπένεντζον και να προσφέρουν μεγαλύτερη ευεξία στον άνθρωπο.

Email: rolandobenenzon@gmail.com

Η **Δώρα Παυλίδου** είναι μουσικοθεραπεύτρια και εργάζεται στην Κύπρο. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού μουσικοθεραπείας (Nordoff-Robbins) και πτυχίου μουσικής. Σήμερα εκπαιδεύεται στη μέθοδο Μπένεντζον και εργάζεται στο Κέντρο Μπένεντζον Κύπρου. Είναι συντονίστρια των συνδέσμων και των δρώμενων του *Approaches: Μουσικοθεραπεία & Ειδική Μουσική Παιδαγωγική*.

Email: dorapavlidou@gmail.com

Σημείωση: Η συνέντευξη έγινε το Σεπτέμβριο του 2013 και ηχογραφήθηκε. Στη συνέχεια, έγινε μεταγραφή κατά λέξη και επεξεργασία της συνέντευξης, ώστε να αποδοθεί ξεκάθαρα το περιεχόμενό της. Η μετάφραση της συνέντευξης γινόταν ταυτόχρονα από την κυρία Μαρία Βασιλείου, συντονίστρια και επόπτρια Κέντρων Μπένεντζον ανά τον κόσμο.

Δώρα Παυλίδου: Αρχικά θα ήθελα να μου περιγράψετε με λίγα λόγια την προσωπική σας πορεία στο χώρο της μουσικοθεραπείας. Εν συντομία, από πού ξεκινήσατε, ποιο ήταν το έναυσμά σας προς τη δημιουργία του μοντέλου σας;

Καθ. Δρ. Rolando Benenzon: Είναι πολύ δύσκολο. Από πού θα μπορούσα άραγε να αρχίσω να περιγράψω; Στην πραγματικότητα θέλω να πω ότι αυτό που ήθελα να κάνω στη ζωή μου ήταν να ήμουν συνθέτης. Άρα, όταν ξεκίνησα να σπουδάζω ιατρική, για να γίνω ψυχίατρος, σκεφτόμουν και παίδευα το κεφάλι μου για να δω πώς θα μπορούσα να βάλω αυτήν την επιθυμία μου ως συνθέτη σε αυτό που ονομαζόταν ψυχιατρική. Αυτό έρχεται και δένει με το πώς κατάφερα να δέσω το ψυχιατρικό κομμάτι με όλο αυτό το ηχητικό άλλο μέρος μου και εν ολίγοις να τα παντρέψω μαζί. Στην αρχή με έλκυσαν πολύ τα περιστατικά με αυτισμό, και το γεγονός ότι δεν είχαν την άμεση λεκτικότητα με ενδιέφερε πάρα πολύ. Έχει σχέση σίγουρα και με το γεγονός ότι εγώ είμαι μοναχογιός και όλα τα αδέρφια μου πέθαιναν μόλις γεννιόντουσαν. Από εκεί ξεκίνησα να σκέφτομαι τι συμβαίνει κατά τη διάρκεια της κυοφορήσης, πόσο σημαντικό είναι το καθετί που συμβαίνει όταν εμείς είμαστε έμβρυα; Ίσως αυτό ήταν η πρώτη ώθηση στο να αναζητήσω το μη λεκτικό, ασχέτως αν ήμουν ψυχίατρος ψυχαναλυτής, αφού είχα σπουδάσει με τον παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευσης. Έτσι με αυτές τις δύο μου επιθυμίες άρχισα να ερευνώ, να εμβαθύνω στη μη λεκτική πορεία σίγουρα έχοντας μεγάλη βοήθεια από τη φιλοσοφία και τη μεγάλη εμπειρία και τριβή με τα παιδιά με αυτισμό αλλά και με τις οικογένειές τους.

Παυλίδου: Έχοντας ξεκινήσει ως ψυχίατρος και μετέπειτα χρησιμοποιώντας τη μουσική καταλήξατε στη μη λεκτικότητα. Ποιες ήταν οι δυσκολίες που συναντήσατε ως δημιουργός ενός νέου πρωτοποριακού μοντέλου αλλά και ποιες οι δυσκολίες στη δημιουργία αυτού;

Benenzon: Η μεγάλη δυσκολία για μένα ήταν ότι ο κόσμος δεν μπορεί να καταλάβει ότι μπορεί να υπάρξει ένας κόσμος χωρίς τη λεκτικότητα. Υπάρχει μια αντίσταση στο να δεχτούν το μη λεκτικό, στο να μην χρησιμοποιείται ο λόγος. Έτσι, όλοι σκέφτονται ότι το μοντέλο Μπένεντζον και ο Benenzon είναι «μουγκός», ότι δε χρησιμοποιεί το λόγο. Αυτό δεν είναι αλήθεια, γιατί εμείς λέμε «μπορεί να υπάρχει λεκτικό που να είναι μέρος του μη λεκτικού, αλλά αποκλειστικά μέρος μιας μη λεκτικής συνάντησης, όπου θα εξαρτηθεί από το

θεραπευτή να επιτρέψει την λεκτικότητα ή όχι». Η ακαδημαϊκή μόρφωση που λαμβάνουμε στα πανεπιστήμια είναι πάντοτε αυτό που πρέπει να κάνεις, πρέπει να κάνεις, να κάνεις... είναι πολύ δύσκολο το να πειθαρχήσεις στο να απελευθερώνεσαι από την ακαδημαϊκή σχολή.

Παυλίδου: Στην ομιλία σας το 1999 στο Παγκόσμιο Συνέδριο αναφέρατε ότι όλη η θεωρία σας συμβαδίζει με την ιστορία της ζωής σας, όπως και το γεγονός που αναφέρατε πριν ότι χάσατε τα αδέρφια σας και ζούσατε μια μοναχική ζωή. Θα θέλατε να μας πείτε πώς αυτό συνέβαλε στη δημιουργία της Μπενεντζονιανής ψυχοθεραπείας¹;

Benenzon: Στην πραγματικότητα δεν ξέρω αν προκαθόρισε στο να πάρω αυτόν το δρόμο, αλλά τουλάχιστον μου έδωσε απαντήσεις στο μετέπειτα. Γι'αυτό θα έχουμε την ευκαιρία να μιλήσουμε.

Παυλίδου: Στη δημιουργία της Μπενεντζονιανής ψυχοθεραπείας έχετε συμπεριλάβει στοιχεία από φιλοσοφία, κβαντική ψυχολογία, τέχνη, κοινωνιολογία όπως και από διάφορες μεγάλες μορφές, όπως τους Rascovsky, Winnicott, Jung, Alto, Schopler, Deligny, Cage, Baricco και πολλούς άλλους. Πώς προέκυψε το πάντρεμα όλων αυτών των στοιχείων σε μια προσέγγιση που είναι ψυχοθεραπευτική-μη λεκτική;

Benenzon: Το πρώτο πράγμα που θα ήθελα να πω είναι ότι ευθύς εξ αρχής πιστεύω στο χάος, πιστεύω στο κενό, πιστεύω στη μαύρη τρύπα. Αυτό το πράγμα σε φέρνει σε ένα «χώρο» ξεχωριστό, όπου υπάρχει ο λαβύρινθος, το όριο, τα σύνορα, το άπειρο και το τέλος. Το να μπορείς να είσαι σε αυτόν το «χώρο» που υπάρχει, άλλα δεν υπάρχει αυτός καθ' αυτός. Σου δίνει τη δυνατότητα να

¹ Η Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία είναι ένα είδος μη λεκτικής ψυχοθεραπείας που χρησιμοποιεί τον ήχο, την κίνηση, τη μουσική, τη σιωπή, για να μπορεί να ξεδιπλώσει μια συσχέτιση μεταξύ του θεραπευτή και του ασθενούς ή των ασθενών, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής ή/ και την επανένταξή τους στη κοινωνία. Το μοντέλο Μπένεντζον εργάζεται επίσης στο να μπορεί να παράγει αλλαγές κοινωνικοπολιτιστικές, εκπαιδευτικές και ηθικές δρώντας στην πρόληψη της κοινωνικής ψυχικής υγείας.

Στο πλαίσιο του μοντέλου Μπένεντζον χρησιμοποιείται ο όρος «ασθενής» αντί του όρου «πελάτης». Σύμφωνα με το μοντέλο, πελάτης είναι αυτός που έχει εμπορικό χαρακτήρα, ενώ ασθενής θεωρείται ο άνθρωπος που μπορεί να βοηθήσει ο θεραπευτής, ώστε να βελτιώσει τη ζωή του.

μπορείς να βάλεις το καθετί μαζί, για να μπορείς να βγεις από τα καλούπια, τον προκαθορισμό, τα όριά σου και από όλα αυτά που μπορούν να σε πνίξουν. Χωρίς καμιά αμφιβολία παντρεύοντας όλα αυτά καταφέρνουμε να βγούμε εκτός και να μιλάμε πια για μια ψυχική πνευματική ελευθερία.

Παυλίδου: Υπήρξαν στιγμές που ήταν σημαδιακές στην επαγγελματική σας πορεία, είτε θετικές είτε αρνητικές;

Benenzon: Ίσως ένα μέρος που μπορώ να πω ότι ήταν σημαντικό ήταν το 1999, όπου για πρώτη φορά υπήρξε αυτή η υποδοχή, η αναγνώριση στο παγκόσμιο συνέδριο μουσικοθεραπείας. Γιατί μετά από πάρα πολλή αντίσταση στο μοντέλο, το γεγονός ότι κατάφερε το μοντέλο να αναγνωρισθεί παγκοσμίως ήταν σημαντικό. Για μένα δεν υπάρχουν χαρακτηριστικές στιγμές, γιατί για μένα δεν ήταν ποτέ μία ή πολλές προκαθορισμένες στιγμές. Εγώ πάντοτε το έβλεπα ως μια διαδρομή που δεν μπορούσε να έχει τίποτε άλλο εκτός από μια συνεχόμενη εξέλιξη, όπως είναι αυτό που λέω μέχρι σήμερα, ότι είναι κάτι που ανοίγει και ακόμη μπορεί και εξελίσσεται. Δεν ήταν ένα μοναχικό ταξίδι. Η κάθε συσχέτισή μου με τον κάθε άνθρωπο, το καθετί που μπορούσε να συμβαίνει συνέβαλε και συμβάλλει σε αυτήν τη πορεία. Για αυτό πρέπει να πω ότι το μοντέλο είναι μια διαδρομή πάνω σε όσα έχουμε βαδίσει και έχουμε να βαδίσουμε βαδίζοντας. Είναι η Ιθάκη.

Παυλίδου: Άρα πιστεύετε πως ο λόγος που κατάφερε το μοντέλο να αναγνωρισθεί στο συνέδριο το 1999 είναι η δυνατότητα συνεχούς εξέλιξης μέσω της μη λεκτικότητας;

Benenzon: Σκέψου ότι το μοντέλο έχει δυο σημαντικά οξύμωρα: από την μία αυτόν το παλμό, αυτήν την ώθηση και από την άλλη αυτήν την αντίδραση, την αντίσταση. Γιατί οι επαγγελματίες έχουν πάντοτε στο μυαλό τους ότι πρέπει πάντοτε να υπάρχει μια δομή, ένα κτίριο, ένας τρόπος, μια λειτουργία, χωρίς να πρέπει να βγαίνεις από τα όρια. Αλλά το μοντέλο μου αλλάζει συνεχώς, εξελίσσεται συνεχώς και για μένα είναι πολύ σημαντικό να συμβαίνει αυτή η εξέλιξη, όπως επίσης και η διατήρηση της ηθικής δεοντολογίας στο πώς δουλεύει ο κάθε Μπενεντζονιανός θεραπευτής.

Παυλίδου: Σήμερα θεωρείστε ένας από τους κορυφαίους ψυχιάτρους παγκοσμίως, που εξελίσσοντας το έργο του Freud χτίσατε την ηχητική ταυτότητα. Αυτή η δημιουργία σας καθρεφτίζει ή πιστεύετε πως εναλλάσσεται και εξελίσσεται

συνεχώς;

Benenzon: Πιστεύω ότι η εξέλιξη, όταν φτάσαμε τελικά στην ηχητική ταυτότητα, είχε ένα φοβερά μεγάλο άνοιγμα, και σίγουρα θέλω να ελπίζω πως θα υπάρχει μια συνεχής εξέλιξη. Σκεφτείτε ότι στην αρχή υπήρχαν μόνο δύο ηχητικές ταυτότητες, το γκεστάλτ (gestalt) και το συμπληρωματικό. Τώρα έχουμε την αλληλεπιδρόμενη, την σχεσιακή, την οικογενειακή, της κοινότητας... Το σκεπτικό που έχω πάντοτε είναι σαν να είναι ένα κρεμμύδι που είναι στρώματα-στρώματα, όπου εκεί που τελειώνει το ένα φύλλο αρχίζει ένα άλλο και ένα άλλο. Δεν σταματάμε στον ήχο, αλλά προσθέσαμε τη μυρωδιά, τη θερμοκρασία, τη γεύση. Είναι όπως το ρίζωμα του Ντελέζ, η ηχητική ταυτότητα.

Παυλίδου: Όπως λέτε και εσείς, ο άνθρωπος βρίσκεται σε μια συνεχή εξέλιξη στην οποία πρέπει να συμβαδίζουμε ως επαγγελματίες. Έτσι, ανά καιρούς διαφοροποιούσατε τον όρο της μουσικοθεραπείας, για το δικό σας μοντέλο. Όπως φαίνεται, ο όρος μουσικοθεραπεία δεν καθρεφτίζει πλέον τη δική σας προσέγγιση, άρα σήμερα ποιος είναι ο όρος που θα δίνετε για το δικό σας μοντέλο;

Benenzon: Σίγουρα αυτό που έχω εξελίξει και είναι σε συνεχόμενη εξέλιξη, δεν είναι μουσικοθεραπεία. Άρα μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι είναι μια ψυχοθεραπεία μη λεκτική. Όπως όλες οι λεκτικές ψυχοθεραπείες, αυτή η μη λεκτική ψυχοθεραπεία έχει μια ιδιαιτερότητα. Όπως λέμε συχνά με τη Μαρία Βασιλείου, ο πιο σωστός όρος είναι η Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία.

Παυλίδου: Άρα κάτω από ποια επαγγελματική «ομπρέλα» ανήκει το μοντέλο; Κάτω από την «ομπρέλα» του World Federation για παράδειγμα ή κάτω από μια δική σας ομπρέλα;

Benenzon: Αυτό είναι κάτι χαρακτηριστικό που βλέπουμε στο μοντέλο. Εγώ πιστεύω πως το μοντέλο δεν μπορεί να είναι μέλος κανενός οργανισμού. Δεν έχει καμία ανάγκη να προκαθορίζεται από ένα χώρο ή μια οργάνωση η οποία θα το αναγνωρίζει. Γιατί διαφορετικά, θα σταματήσει να είναι το μοντέλο. Κάθε φορά που κάποιος προσπάθησε να βάλει το μοντέλο μου κάτω από κάποιο περιορισμό, κάποιο όριο, μια «ομπρέλα», δεν είχε δουλέψει.

Παυλίδου: Είχατε αναφέρει, όμως, πριν, ότι το 1999 ήταν σημαντικό που το μοντέλο είχε αυτήν την αναγνώριση από την Παγκόσμια Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας. Τι έχει αλλάξει;

Benenzon: Το να υπάρχει αναγνώριση του μοντέλου δεν σημαίνει ότι δεν υπήρχε η αντίσταση για το μοντέλο. Είναι οξύμωρο. Ας πούμε ότι ο κάθε Ματζίστερ (υψηλόβαθμος Μπενεντζονιανός ψυχοθεραπευτής), ως ένας μεγάλος συνεχιστής του μοντέλου, είναι άτομο που είναι αυτόνομο και ικανό για να μπορέσει να δώσει μια συνέχιση και εξέλιξη, ακόμα και μετατρέποντας το μοντέλο. Για εμάς είναι πολύ σημαντικό αυτό το κομμάτι, είναι κομμάτι της ηθικής των Μπενεντζονιανών. Όπου η κάθε στιγμή συσχέτισης σε ένα πλαίσιο είναι διαφορετική, είναι μοναδική και ανεπανάληπτη. Άρα δεν μπορούμε να το καθορίσουμε με ένα τρόπο να είναι κάτω από μια ομπρέλα, ένα κομμάτι, ούτε να μπει μια ετικέτα για να το προκαθορίσει, ούτε να στιγματιστεί, ούτε να αισθητοποιηθεί.

Παυλίδου: Ποιος πιστεύετε είναι ο ρόλος του μοντέλου σας στον τομέα της υγείας σήμερα;

Benenzon: Το πρώτο πράγμα που κάνει το μοντέλο είναι να δώσει ευεξία στην καθημερινότητα του ανθρώπου. Γιατί η θεωρία του μοντέλου καθορίζει ότι όσο πιο πολύ ο ένας μπορεί επικοινωνήσει με έναν κοινό τρόπο με τον άλλον, σιγά-σιγά αυτό θα του δώσει εξέλιξη και ευεξία στην καθημερινότητα.

Παυλίδου: Πώς μπορεί κάποιος να γίνει Μπενεντζονιανός θεραπευτής και ποια πρέπει να είναι η πορεία που θα ακολουθήσει με βάση το δικό σας μοντέλο;

Benenzon: Θα πούμε το εξής, μετά από πολλά χρόνια εκπαίδευσης έχει δημιουργηθεί ένας διαφορετικός όπως καταλαβαίνεις τρόπος εξελικτικής πορείας, διαμέσω των διαφόρων σεμιναρίων, της διδακτικής της Μπενεντζονιανής ψυχοθεραπείας και της εποπτείας, που είναι ο θεμέλιος λίθος, για να μπορεί να φτάσει στο επίπεδο που αποκαλούμε ματζίστερ. Υπάρχουν τώρα Ματζίστερ, όπως η Μαρία Βασιλείου, που θα συμβάλουν στη δημιουργία μιας δομής αυτού του κομματιού για να συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο, με το όνομα Διεθνής Ακαδημία Μπένεντζον. Εκεί θα είναι μια διαδρομή γνώσης, σοφίας και λειτουργικότητας για αυτόν που θέλει να γίνει Μπενεντζονιανός. Εκεί κάποιος, όπως και τώρα, θα πρέπει να είναι ασθενής, να καλύψει μαθήματα ιατρικά, φιλοσοφικά, τέχνης... το καθετί στο οποίο βασίζεται το μοντέλο σήμερα. Αυτό θα μπορεί να το κάνει μόνο στη Διεθνή Ακαδημία ακολουθώντας πιστά τη δική της ιδεολογία. Στην πραγματικότητα θα μπορούσαμε να είμαστε κάτω από ένα πανεπιστήμιο, αυτό όμως δεν ενδιαφέρει κανέναν.

Το σημαντικό είναι να κρατήσουμε αυτήν την ελευθερία που υπάρχει στο μοντέλο. Αυτό που πάντα λέω είναι το να μπορώ να σπάσω τα καλούπι, να φύγω από τα όρια, το να μπορώ να βάλω το μοντέλο σε αυτό το χάος που οδηγεί τον άνθρωπο στην αναγνώριση της ηχητικής του ταυτότητας και στην καλλιέργεια του «είναι» του.

Παυλίδου: Πιστεύετε ότι σε αυτήν την κρίσιμη, τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά, περίοδο που υπάρχει σήμερα, η δημιουργία μιας Ακαδημίας και η δημιουργία των Κέντρων θα μπορεί να λειτουργήσει και να αναπτυχθεί;

Benenzon: Μιλούσα για την ψυχολογική κρίση εδώ και χρόνια, και τα Κέντρα μου στην ουσία βοηθούν τον άνθρωπο να βγει από αυτήν τη κρίση, γιατί η κρίση είναι μέσα μας. Οι φοβίες που θα προκύψουν από την οικονομική κρίση είναι μέσα μας. Άρα αυτό που θα κάνουν τα Κέντρα Μπένεντζον είναι να δώσουν αυτό το έναυσμα ελευθερίας στον άνθρωπο. Αυτό που πάντα επισημαίνω είναι ότι πρέπει να θέλει ο άνθρωπος, πρέπει να υπάρχει επιθυμία τόσο από το θεραπευτή όσο και από τον ασθενή. Η Ακαδημία θα φροντίσει να υπάρχουν οι κατάλληλοι θεραπευτές που θα μπορούν να συμβάλλουν εν συνεχεία στην πορεία αυτή.

Παυλίδου: Κέντρα Μπένεντζον υπάρχουν ανά τον κόσμο, σε διάφορες χώρες, όπως και στην Κύπρο. Άρα ο ρόλος της δημιουργίας αυτών των κέντρων ανά τον κόσμο σήμερα είναι να μπορούν να προσφέρουν στον άνθρωπο τη δυνατότητα μιας εξελικτικής πορείας που οδηγεί στην ψυχική ελευθερία που αναφέρετε;

Benenzon: Ναι, και είναι αυτό που λέω ότι η ελευθερία είναι ποιότητα ζωής. Ο άνθρωπος μόνο όταν είναι ελεύθερος μπορεί να νιώσει πραγματικά ευχαρίστηση και ικανοποίηση ποιοτικής ζωής.

Παυλίδου: Τα Κέντρα Μπένεντζον σήμερα συμπεριλαμβάνουν τμήματα έγκαιρης παρέμβασης, πρόληψης, προθανάτιας ποιοτικής περιόδου, τμήμα παιδιών, εφήβων, ενηλίκων της καθημερινότητας αλλά και ενήλικες με παθήσεις Κέντρου Μπένεντζον Κύπρου, έχοντας δώσει τα ινία στην Μαρία Βασιλείου ως επόπτη και συντονίστρια Κέντρων Μπένεντζον;

Benenzon: Το Κέντρο Μπένεντζον Κύπρου έχει μια ιδιαιτερότητα, βρίσκεται σε ένα πολύ μικρό νησί και κατάφερε να πετύχει ένα άνοιγμα κοινωνικό σε διάφορα στρώματα. Διότι κατάφερε να εισχωρήσει σε πολλά κοινωνικά επίπεδα, όπως είναι διάφοροι χώροι επαγγελματικής προσέγγισης. Επιβεβαιώ-

νοντας αυτό που λέω για χρόνια, ότι το Κέντρο Μπενεντζον Κύπρου κατάφερε να δώσει ένα διαφορετικό έναυσμα μέσα από τη σιωπή του, χωρίς να φαίνεται στην ουσία. Έχει ασθενείς από διάφορα κοινωνικά στρώματα, από δικηγόρους, αστυνομικούς, δασκάλους, καθηγητές, ακαδημαϊκούς, ανθρώπους απλούς της καθημερινότητας. Αυτό είναι η απόδειξη ότι η Μπενεντζονιανή μη λεκτική προσέγγιση μπορεί να συμβάλει και να επηρεάσει θετικά την ψυχική εξέλιξη των ανθρώπων που εργάζονται σε αυτούς τους τομείς και χαρακτηρίζονται από εντάσεις, πιέσεις και άγχος που καταλήγουν σε μια κακή ποιότητα ζωής. Αποδεικνύοντας ότι το μοντέλο γεννήθηκε σε μια ανάγκη της κοινότητας γιατί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της κοινωνίας μας είναι η απομόνωση, η αποξένωση. Ως επακόλουθο έχουμε χρήστες ουσιών, ρατσισμό, βία και όποιες καταχρήσεις μπορείτε να δείτε γύρω σας είναι αποτέλεσμα αυτής της αποξένωσης της κοινωνίας. Σίγουρα πάνω από όλα η έλλειψη ηθικής προς τον εαυτό μας και ηθικής προς τον άλλον.

Παυλίδου: Είχατε μιλήσει για τη σημαντικότητα της ηθικής γραμμής που πρέπει να ακολουθεί ένας θεραπευτής όπως και για την αποφυγή του συνδρόμου της παντοδυναμίας. Τι θα συμβουλευάτε τους Μπενεντζονιανούς θεραπευτές;

Benenzon: Εμείς ξέρουμε ότι το μοντέλο έχει έξι κύρια χαρακτηριστικά. Η εχεμύθεια, το απόρρητο για κάθε ασθενή, η διαφύλαξη τού να μπορείς να δουλέψεις πάνω σε ό,τι αφορά τις τεχνικές του μοντέλου, το να μπορείς να είσαι πιστός στη διδακτική Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία, η προσωπική θεραπεία, η εποπτεία. Το πιο σημαντικό είναι να μπορείς να σκέφτεσαι ότι θα συμβάλεις στην ευεξία του άλλου. Αυτό είναι σημαντικό νοούμενου ότι διαφυλάσσεται η ψυχική υγεία του ψυχοθεραπευτή. Γιατί ένας υγιής θεραπευτής μπορεί να έχει μια συνεχή εξέλιξη. Για μας οι πέντε λέξεις κλειδιά είναι: υπομονή, επιμονή, πειθαρχία, σιωπή και καθαρότητα.

Παυλίδου: Αυτή την περίοδο έχετε εκδώσει κάποια βιβλία στα Ισπανικά και στα Ιταλικά. Θα υπάρξει μετάφραση στα ελληνικά, καθώς υπάρχει ένα ευρύ κοινό που θα ήθελε να τα διαβάσει;

Benenzon: Βέβαια, είμαστε στη διαδικασία έκδοσης των βιβλίων στην ελληνική γλώσσα και ευελπιστούμε ότι ο κόσμος θα τα αγκαλιάσει και θα κατανοήσει την Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία.

Παυλίδου: Γνωρίζοντας την αγάπη που έχετε για την τέχνη θα ήθελα αν μπορούσατε να μας

μιλήσετε λίγο για τα γλυπτά που δημιουργείτε;

Benenzon: Στην πραγματικότητα άρχισα ζωγραφίζοντας έμβρυα και τοπία της μήτρας. Σιγά-σιγά ένιωθα ότι η μήτρα δεν μπορούσε να μείνει σε έναν πίνακα. Σε αυτά τα τοπία, ήθελα να προσθέσω πράγματα, διαφορετικά στοιχεία όπως το τούλι. Ένωσα το όριο του καμβά και ένιωθα πως πρέπει να το βγάλω από το πλαίσιο, έτσι άρχισα να μετατρέπω τις σκέψεις μου στα γλυπτά. Αυτό που ήθελα να βάλω στα γλυπτά μου ήταν η σκέψη μου ενάντια στην κλωνοποίηση και στους ανθρώπους που προσπαθούν να πάρουν αυτή τη θέση τού να κλωνοποιούν άλλους ανθρώπους. Σκεφτείτε ότι εκεί άρχισα να γράφω τα πρώτα μου αρχεία ενάντια στην κλωνοποίηση, γιατί για εμένα ο μεγαλύτερος φόβος και τρόμος που μπορεί να δημιουργήσει η ανθρωπότητα είναι να θέλει να κλωνοποιεί. Γιατί το σφάλμα που κάνει ο άνθρωπος καθώς μεγαλώνει και αναπτύσσεται, είναι να έχει την ανάγκη να πάρει τη θέση του Θεού. Σιγά-σιγά άρχισα να εμβαθύνω και να σκέφτομαι ότι η ζωή είναι σαν ένα παιχνίδι σκάκι και αυτό με οδήγησε στο να δουλέψω τα γλυπτά μου με το άσπρο και το μαύρο και να χρησιμοποιήσω το τετράγωνο που δίνει την αίσθηση του γεμάτου και του άδειου. Ένα χρώμα που μπορούσε να μπει ενδιάμεσά τους είναι το χρυσό. Γιατί με αυτό τον τρόπο άρχισα να πλάθω τον σκεπτικισμό μου για τη ζωή. Η ζωή μας είναι σαν ένα σκάκι, όπου καθημερινά πρέπει να κάνουμε μια κίνηση. Το ερώτημα που προέρχεται από ένα ποίημα του Μπόρχες είναι: «Ο άνθρωπος κινεί το πιόνι, αλλά ποιος είναι αυτός που κινεί το χέρι του ανθρώπου, για να κινήσει το πιόνι;»

Παυλίδου: Σας ευχαριστώ πολύ. Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο;

Benenzon: Θα ήθελα να τελειώσουμε αυτή τη συνέντευξη λέγοντας μια φράση που έχει να κάνει με την ιδεολογία του Μπενεντζονιανού μοντέλου. Η θεραπευτική συσχέτιση εξελίσσεται διαμέσου της σιωπής του θεραπευτή και της επιθυμίας του ασθενούς.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Benenzon, R. (2015). Μπενεντζονιανή ψυχοθεραπεία: Η ευεξία του συνόλου. Μία συνέντευξη από τη Δώρα Παυλίδου. *Approaches: Ένα Διεπιστημονικό Περιοδικό Μουσικοθεραπείας*, 7(2), 212-216.